

10.7.2016

שט- 41

לכבוד: שירות ביטחון כללי, באמצעות אגף פניות הציבור במשרד ראה"מ

במייל: pmo.heb@it.pmo.gov.il

הנדון: דרישה להפסקת תחקורים ביטחוניים של חולים באמבולנסים

אנו פונים אליכם בנושא בו פנינו לרשויות המדינה פעמים רבות בעבר לגבי הפסקת התחקורים הביטחוניים של חולים שיוצאים מרצועת עזה כתנאי לקבלת טיפול רפואי בגדה המערבית, ירושלים המזרחית, ישראל וירדן. למרבה הצער התופעה לא רק שלא הופסקה, אלא נמשכה ואף הורחבה. לאחרונה חלה התפתחות מדאיגה נוספת והיא **תחקורי חולים בתוך אמבולנסים**. מלבד הבעיה האתית הבסיסית עליה התרענו פעמים רבות, שהיא ניצול חולשתם של החולים בבואם לקבל טיפול רפואי והתנייתו בחקירת שב"כ, ולעיתים במסירת פרטים על קרוביהם ומשפחתם ו/או בשיתוף פעולה עם ישראל, חקירת חולים באמבולנסים פסולה מהטעם העיקרי שמצבם הרפואי של חולים המועברים באמבולנס מצריך טיפול דחוף – שכן אחרת לא היו מועברים באמבולנס – וכך כל עיכוב של האמבולנס, ובכלל זה חקירת שב"כ, פוגעות בטיפול הרפואי.

בנוסף על כך, תחקור באמבולנס מעמיד את הצוותים הרפואיים בסיטואציה בלתי אפשרית בה הם אינם יכולים לפעול בהתאם לחובתם הרפואית ולהעניק לחולים את הטיפול הטוב ביותר בזמן הקצר שאמור להתבסס רק על שיקולים רפואיים. כאשר החולה באמבולנס, הוא באחריות הצוות המטפל, וכאשר זה מחוייב להישאר מחוץ לאמבולנס על ידי כוחות הביטחון בעת התחקור, הצוות לא יכול לערוב למצבו הרפואי של החולה.

התחקורים מעכבים את הצוותים הרפואיים – וכך אמבולנס עם צוות רפואי במקום להיות זמין למקרי חירום נוספים מוצא עצמו מחכה במחסום ארז שעות רבות. כיוון שמרבית האמבולנסים שמעבירים חולים מעזה שייכים לסהר האדום בירושלים, חקירות באמבולנסים פוגעת באופן משמעותי בהיקף צוותי החירום הזמינים לקבלת פניות בירושלים, אשר מראש חסרים.

רופאים לזכויות אדם תיעד ארבעה מקרים מהתקופה האחרונה בה התקיימו תחקורים בתוך אמבולנסים או בסמוך להם או היה ניסיון לתחקור באמבולנס שלא צלח בשל מצבו הרפואי של החולה. להלן האירועים:

1. **תחקור חולה באמבולנס משך כחמש שעות:** בתאריך 5.4.16 בשעה 10:49

אמבולנס של הסהר האדום הגיע למעבר ארז, הוריד חולה שהיה בדרכו לרצועת עזה, והיה אמור לאסוף חולה חדש מהרצועה. החולה, גבר בן 32 סובל מגידול ממאיר בברך ואין לו שליטה על עשיית צרכיו, מוגדר במצב בינוני ובעל הפניה לטיפול מחוץ לרצועה ותיאום ממנהלת התיאום והקישור הישראלית. מייד לאחר שהחולה הוכנס לאמבולנס הצוות הרפואי נקרא על ידי חייל לגשת למקום אחר במחסום ולפגוש קצין מודיעין, שאמר להם כי הוא רוצה לראות את החולה לפני יציאתו. הקצין הורה לצוות הרפואי ולמלווה של החולה להישאר מחוץ לאמבולנס בעוד החולה נותר לבדו באמבולנס כאשר נכנס הקצין לחקר. החקירה נמשכה בין 5-6 שעות בסופה הקצין אמר כי החולה שייך לג'יהאד האסלאמי והוחזר לעזה. הצוות הרפואי והאמבולנס עזבו את המחסום בשעה 19:55 בערב.

2. **ניסיון תחקור חולה באמצעות הטלפון:** בתאריך 9.5.16 בשעה 19:21 הגיע אמבולנס של הסהר האדום למחסום ארז על מנת לפנות חולה בן 49 הסובל משטף דם בוושט, במצב יציב. לחולה היה אישור בטחוני ותיאום לאשפוז בבית החולים. רגע לפני עזיבת האמבולנס את המחסום פנתה אל הצוות הרפואי קצינה של הצבא והורתה להם לא לזוז. היא אמרה למלווה של החולה שעליו להמתין לשיחת טלפון של חברת סלקום. המלווה אכן קיבל שיחה כזו, שנמשכה כעשרים דקות וכללה אזהרות והוראות שלא לצאת מבית החולים. הדובר ביקש לשוחח עם החולה, אולם הצוות הרפואי התנגד לכך לאור מצבו הרפואי של החולה שסבל משטף דם שמתחיל באזור הפה. בדרך, קיבל המלווה שוב שיחות מאותו המספר שכללו דברי לעג וצחוק. האמבולנס עזב את המחסום בשעה 20:43.

3. **חקירת חולה הסובל מאי תפקוד בשריר הלב באמבולנס:** בתאריך 8.5.16 בשעה 19:50 הגיע אמבולנס של הסהר האדום למעבר ארז לפנות חולה מרצועת עזה בן 48 הסובל מאי תפקוד בשריר הלב, מצבו היה יציב. לחולה היה אישור בטחוני ותיאום לבית החולים. לפני יציאת האמבולנס, חוקר מודיעין הגיע לאמבולנס ותחקר את החולה בתוך האמבולנס. התחקור ארך כחמישים דקות במהלכו החוקר שאל את אישתו של החולה אם הם או בניהם שייכים לארגון טרור כלשהו. החוקר נטל מאישתו של החולה את מספרי הטלפון של בניהם ותחקר גם את החולה עצמו. יצוין כי הצוות הרפואי נשאר באמבולנס בעת החקירה. האמבולנס עזב את המחסום בשעה 21:41.

4. **חקירת חולה סרטן במשך שעתיים:** בתאריך 15.5.16 בשעה 18:30 הגיע אמבולנס של הסהר האדום על מנת לפנות חולה מרצועת עזה, בן 38, הסובל מגידול סרטני במעי הגס, מצבו היה יציב. כאשר פנה החולה לעבר האמבולנס אנשי הביטחון אמרו לו לחכות ברחבה החיצונית במחסום. הגיע קצין וחקר את החולה במשך שעתיים. האמבולנס עזב את המחסום עם החולה בשעה 20:25.

רל"א רואה בחומרה את המשך הפגיעה במטופלים הפלסטיניים וההפרות כנגד צוותי ומתקני הרפואה. התרענו בעבר לא פעם על הפרות קשות, אך התנהלות כוחות הביטחון הכוחנית נותרה על כנה והיא עלולה לסכן באופן ממשי חיי אדם ועלולה להוביל לתוצאות טרגיות.

לפיכך, אנו דורשים כי חקירות בתוך אמבולנסים ייפסקו לאלתר, וכי כוחות הביטחון הישראליים לא יעכבו מתן טיפול רפואי דחוף של חולים אלו.

בברכה,

מור אפרת

מחלקת שטחים כבושים

רופאים לזכויות אדם

טלפון: 0543240201, מייל mor@phr.org.il דרור 9 יפו- תל אביב